

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 16.3.2011
COM(2011) 127 konč.

2011/0060 (CNS)

Predlog

UREDBA SVETA

o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti

{COM(2011) 125 konč.}

{COM(2011) 126 konč.}

{SEC(2011) 327 konč.}

{SEC(2011) 328 konč.}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Splošno ozadje

Člen 67(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije določa, da Unija vzpostavi območje svobode, varnosti in pravice ob spoštovanju temeljnih pravic in različnih pravnih sistemov. Odstavek 4 navedenega člena določa, da Unija olajšuje dostop do sodnega varstva, zlasti z načelom vzajemnega priznavanja sodnih in izvensodnih odločb v civilnih zadevah. V členu 81 Pogodbe so izrecno navedeni ukrepi, katerih cilj je zagotoviti „vzajemno priznavanje in izvrševanje sodnih odločb in odločb v izvensodnih zadevah med državami članicami“ ter „združljivost predpisov, ki se uporabljajo v državah članicah glede kolizije zakonov in sporov o pristojnosti“. Na tej podlagi so bili že sprejeti številni pravni akti, na primer Uredba (ES) št. 2201/2003, vendar premoženjskopравни vidiki registriranih partnerskih skupnosti ne spadajo na njihovo področje uporabe.

Že program vzajemnega priznavanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah¹, ki ga je Svet sprejel 30. novembra 2000, je predvideval pripravo pravnega akta o sodni pristojnosti, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema ter delitvi skupnega premoženja po ločitvi neporočenih parov. V Haaškem programu², ki ga je Evropski svet sprejel 4. in 5. novembra 2004 in v katerem je kot prva prednostna naloga določeno izvajanje programa vzajemnega priznavanja iz leta 2000, je Komisija pozvana, da predloži zeleno knjigo o „navzkrižju zakonov, ki zadevajo ureditve zakonske lastnine, vključno z vprašanjem pristojnosti in vzajemnim priznavanjem“, poudarjena pa je tudi potreba po tem, da se do leta 2011 sprejme pravni akt na tem področju.

V stockholmskem programu, ki ga je Evropski svet sprejel 11. decembra 2009, je navedeno tudi, da bi bilo treba vzajemno priznavanje razširiti na področje premoženjskih razmerij med zakoncema in delitev premoženja po ločitvi para.

V „Poročilu o državljanstvu EU iz leta 2010: Odpravljanje ovir za pravice državljanov EU“³, sprejetem 27. oktobra 2010, je Komisija ugotovila, da so negotovosti v zvezi z lastninskimi pravicami mednarodnih parov ena od glavnih ovir, s katerimi se državljani EU srečujejo v vsakodnevem življenju pri uveljavljanju pravic, ki jim jih podeljuje EU prek državnih meja. Da bi to odpravila, je napovedala, da bo v letu 2011 sprejela predlog zakonodajnega akta, s pomočjo katerega bodo mednarodni pari (poročeni ali registrirani partnerji) bolje seznanjeni s tem, katera sodišča so pristojna in katera zakonodaja se uporablja za njihove lastninske pravice.

1.2. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Zaradi večje mobilnosti oseb znotraj prostora brez notranjih meja sta se močno povečala število vseh oblik zvez med državljani različnih držav članic in prisotnost takih parov v državah članicah, kjer nimajo državljanstva, to pa je pogosto povezano s pridobitvijo premoženja na ozemlju več

¹ UL L 12, 15.1.2001, str. 1.

² UL C 53, 3.3.2005, str. 1.

³ COM(2010) 603.

držav Unije. Študija, ki jo je leta 2003 izvedel Consortium ASSER-UCL⁴, je pokazala, kako obsežen je pojav mednarodnih parov v Uniji, ter poudarila praktične in pravne težave, s katerimi se soočajo tako pri vsakodnevnem upravljanju svojega premoženja kot tudi ob ločitvi ali smrti enega od partnerjev. Čeprav je najpogostejša oblika partnerstva zakonska zveza, so se razširile še nove oblike partnerstev, na primer registrirana partnerska skupnost, katero skleneta osebi v stalnem razmerju in jo registrirata pri javnem organu. Težave, s katerimi se spopadajo pari, ki so registrirali svojo partnersko skupnost, pogosto izhajajo iz velikega neskladja pravil, ki se uporabljajo, tako na področju materialnega prava kot tudi mednarodnega zasebnega prava, ki urejata področje premoženjskopравnih posledic teh oblik partnerstev.

Zaradi posebnih lastnosti registrirane partnerske skupnosti in zakonske zveze ter različnih pravnih posledic teh oblik partnerstva, je Komisija predstavila dva predloga uredbe: eden obravnava pristojnost, pravo, ki se uporablja, ter priznavanje in izvrševanje sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, drugi pa pristojnost, pravo, ki se uporablja, ter priznavanje in izvrševanje sodnih odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema.

Namen tega predloga je zlasti vzpostaviti jasen pravni okvir v Evropski uniji za določanje sodne pristojnosti in prava, ki se uporablja za urejanje premoženjskopравnih vidikov teh partnerstev ter lažji pretok sodnih odločb in pravnih aktov med državami članicami.

2. REZULTAT POSVETOVANJ – OCENA UČINKA

Pred pripravo tega predloga so potekala obsežna posvetovanja z državami članicami, drugimi institucijami in javnostjo. Na podlagi študije iz leta 2003 je Komisija 17. julija 2006 objavila zeleno knjigo o navzkrižju zakonov na področju premoženjskih razmerij med zakoncema, ki obravnava zlasti vprašanje sodne pristojnosti in vzajemnega priznavanja⁵, s katero se je pričelo obsežno posvetovanje na tem področju. Komisija je za pripravo predloga imenovala skupino strokovnjakov, PRM/III. Skupino so sestavljali predstavniki različnih zadevnih poklicev iz različnih evropskih pravnih tradicij, sestala pa se je petkrat v obdobju med letoma 2008 in 2010. Komisija je 28. septembra 2009 organizirala tudi javno obravnavo, kjer se je med izmenjavo mnenj približno stotih udeležencev potrdila potreba po pravnem aktu Unije na tem področju, ki bi urejal predvsem pristojnosti, pravo, ki se uporablja, ter priznavanje in izvrševanje sodnih odločb. 23. marca 2010 je bilo organizirano tudi srečanje z nacionalnimi strokovnjaki za obravnavo glavnih usmeritev predloga v pripravi.

Komisija je izvedla tudi skupno oceno učinka za predloga uredb o premoženjskopравnih posledicah registriranih partnerskih skupnosti oziroma premoženjskih razmerjih med zakoncema. Ta je priložena k predlogu.

⁴ Študija o premoženjskih razmerjih med zakoncema in o premoženju neporočenih parov v mednarodnem zasebnem pravu in notranjem pravu držav članic Unije, Consortium ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁵ COM(2006) 400.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

3.1. Pravna podlaga

Pravna podlaga tega predloga je člen 81(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki daje Svetu pristojnost, da po posvetovanju z Evropskim parlamentom sprejme ukrepe v zvezi z družinskim pravom s čezmejnimi posledicami.

Kakor pri premoženjskih razmerjih med zakoncema tudi obstoječa premoženjska razmerja med partnerjema ter med partnerjema in tretjimi osebami izhajajo iz predhodne sklenitve registrirane partnerske skupnosti. Premoženjskopравни vidiki registriranih partnerskih skupnosti se dejansko ustvarijo z registracijo partnerstva – kakor premoženjska razmerja med zakoncema nastanejo s sklenitvijo zakonske zveze – in prenehajo obstajati z ločitvijo partnerjev. Z registracijo partnerstva pred javnim organom partnerja vzpostavita stalno in pravno priznано razmerje med seboj. Poleg tega večina držav članic, ki imajo v svojih zakonodajah opredeljena pravila, ki se uporabljajo za partnerstvo, ta pravni institut kolikor je mogoče izenačuje z zakonsko zvezo.

Cilj tega predloga je vzpostaviti celovit sklop pravil na področju mednarodnega zasebnega prava, ki se bodo uporabljala za urejanje premoženjskopравниh vidikov registriranih partnerskih skupnosti. Predlog tako zadeva sodno pristojnost, pravo, ki se uporablja, ter priznavanje in izvrševanje sodnih odločb na področju premoženjskopравниh vidikov registriranih partnerskih skupnosti. Pravila iz predloga veljajo samo v mednarodnih primerih. Čezmejna zahteva iz člena 81(3) Pogodbe je s tem izpolnjena.

3.2. Načelo subsidiarnosti

Cilji predloga se lahko dosežejo samo, če se sprejmejo skupna pravila na področju premoženjskopравниh vidikov registriranih partnerskih skupnosti, ki morajo biti enaka, da se državljanom zagotovita pravna varnost in predvidljivost. Enostranski ukrep držav članic bi bil torej v nasprotju s tem ciljem. Za to področje ne velja nobena mednarodna konvencija, razen konvencija o priznavanju registriranih partnerskih skupnosti z dne 5. septembra 2007 Mednarodne komisije za osebna stanja. Vendar ta konvencija obravnava le priznavanje partnerskih skupnosti in še ni začela veljati, tako da ni verjetno, da bi rešila vrsto težav, ki jih obravnava ta predlog in sta jih izpostavila tako ocena učinka kot tudi javno posvetovanje. Glede na naravo in obseg težav, s katerimi se srečujejo državljani, se lahko cilji dosežejo samo na ravni Unije.

3.3. Načelo sorazmernosti

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj je strogo omejen na okvire, ki so potrebni za doseganje njegovih ciljev. Ne usklajuje prava na področju premoženjskopравниh vidikov registriranih partnerskih skupnosti v državah članicah. Prav tako ne vpliva na davčne predpise, ki se uporabljajo pri delitvi premoženja registriranih partnerskih skupnosti, kakor so določeni v zakonodaji držav članic. Predlog ne bo povzročil nobenih finančnih ali upravnih obremenitev za državljane, za zadevne nacionalne organe pa le zelo majhno dodatno obremenitev.

3.4. Učinek na temeljne pravice

V skladu s strategijo Unije za učinkovito izvajanje Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji⁶ je Komisija preverila, da predlog spoštuje pravice iz Listine.

Ne vpliva na pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ali pravico skleniti zakonsko zvezo in ustvariti družino v skladu z nacionalnimi zakoni, kot ju določata člena 7 in 9 Listine.

Lastninska pravica iz člena 17 Listine se okrepi. Predvidljivost prava, ki se uporablja za celotno premoženje parov, partnerjema omogoča, da bolje uveljavita svojo lastninsko pravico.

Komisija je tudi preverila, ali se upošteva člen 21, ki prepoveduje vsakršno diskriminacijo.

S predlaganimi določbami bi se izboljšal dostop do sodnega varstva v Uniji za državljane in zlasti za pare v registrirani partnerski skupnosti. Prav tako omogočajo lažje izvajanje člena 47 Listine o temeljnih pravicah, ki zagotavlja pravico do učinkovitega pravnega sredstva in do nepristranskega sojenja. Z objektivnimi merili za določitev pristojnega sodišča se odpravijo vzporedni postopki in preneha izbira najugodnejšega pravnega reda najbolj aktivne stranke.

3.5. Izbira pravnega akta

Potreba po pravni varnosti in predvidljivosti zahteva jasna in enotna pravila ter nalaga obliko uredbe. Predlagana pravila o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, in pretoku sodnih odločb so podrobna in natančna ter ne zahtevajo prenosa v nacionalno zakonodajo. Cilja varnosti in predvidljivosti bi bila ogrožena, če bi imele države članice diskrecijsko pravico pri izvajanju pravil.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE, POENOSTAVITEV IN USKLAJENOST Z DRUGIMI POLITIKAMI UNIJE

4.1. Proračunske posledice

Predlog ne bo vplival na proračun Unije.

4.2. Poenostavitev

Z uskladitvijo pravil o pristojnosti se bodo postopki močno poenostavili, saj bo mogoče na podlagi skupnih pravil določiti sodišče, pristojno za obravnavo zadeve s področja premoženjskopравnih vidikov registriranih partnerskih skupnosti. Razširitev pristojnosti sodišč, ki se ukvarjajo z ločitvijo partnerjev ali, z uporabo prihodnjega instrumenta Unije, z dedovanjem zaradi smrti enega od partnerjev, na ustrezne postopke na področju ureditve premoženjskih razmerij partnerskih skupnosti bi omogočila, da bi vse vidike položaja državljanov obravnavalo isto sodišče.

Z uskladitvijo kolizijskih pravil se bodo postopki močno poenostavili, saj se bo opredelilo, katero pravo se uporablja.

Predlagana pravila za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb bodo olajšala njihov pretok med državami članicami.

⁶ Sporočilo Komisije COM(2010) 573 z dne 19. oktobra 2010.

4.3. Usklajenost z drugimi politikami Unije

Ta predlog spada v okvir prizadevanj Komisije za odpravo ovir, s katerimi se srečujejo državljani Unije pri uveljavljanju pravic, ki jim jih podeljuje EU v vsakdanjem življenju, kot jih določa zgoraj navedeno Poročilo o državljanstvu Unije iz leta 2010.

5. RAZLAGA ČLENOV

5.1. Poglavje I: Področje uporabe in opredelitev pojmov

Člen 1

Osebnе posledice registrirane partnerske skupnosti za posameznega partnerja so izrecno izvzete s področja uporabe te uredbe, ki je namenjena premoženjskopравnim vidikom teh skupnosti. Pojem premoženjskih razmerij vključuje tako vidike vsakodnevnega upravljanja premoženja partnerjev kot tudi vidike delitve tega premoženja ob njuni ločitvi ali smrti enega od njiju.

Za določitev področij, na katera se bo nanašal prihodnji pravni akt, se zdi primerno pripraviti izčrpen seznam zadev, ki jih ta uredba ne ureja. Zato so zadeve, ki jih že urejajo obstoječe uredbe Unije, na primer preživninske zadeve⁷, zlasti med partnerjema, in vprašanja v zvezi z veljavnostjo in učinki daril⁸, izvzete s področja uporabe uredbe. S področja uporabe uredbe so izvzeta tudi vprašanja, ki jih ureja dedno pravo.

Ta uredba ne vpliva na naravo stvarnih pravic na premoženju, opredelitev premoženja in pravic ter določitev prednostnih pravic imetnika takih pravic. Javna objava pravic premoženja, zlasti vpis lastninskih pravic v zemljiško knjigo in učinki tega vpisa ali nevpisa so prav tako izključeni s področja uporabe te uredbe.

Člen 2

Zaradi skladnosti in da se omogoči njihovo lažje razumevanje in enotno izvajanje, so nekatere opredelitve pojmov iz te uredbe enake opredelitvam iz drugih instrumentov Unije, ki se trenutno uporabljajo ali o njih potekajo pogajanja.

Premoženjskopравne posledice registriranih partnerskih skupnosti, ki so edini predmet te uredbe, so podrobno opredeljene in omejene samo na premoženjska razmerja, ki obstajajo med partnerjema ter med partnerjema in tretjimi osebami, izhajajo pa iz registracije partnerske skupnosti.

Poleg tega je pojem „sodišče“ opredeljen na tak način, da vključuje organe, ki jih je za opravljanje funkcije pooblastilo ali določilo sodišče, ter dopušča, da imajo pravni akti teh organov enako pravno moč kot sodne odločbe, kar zadeva njihovo priznavanje in izvrševanje v drugi državi članici.

⁷ Ureja jih Uredba (ES) št. 4/2009 (UL L 7, 10.1.2009, str. 1)

⁸ Ureja jih Uredba (ES) št. 593/2008 (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

5.2. Poglavlje II: Pristojnost

Sodni postopki s področja premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti se pogosto nanašajo na delitev skupnega premoženja po razpadu partnerske skupnosti zaradi smrti enega od partnerjev ali njune ločitve.

Namen te uredbe je predvsem omogočiti državljanom, da različne povezane postopke vodijo sodišča iste države članice. Zato uredba zagotavlja skladnost pravil za določanje pristojnosti sodišč, ki se ukvarjajo s premoženjskimi vidiki registriranih partnerskih skupnosti, in pravil, ki se že uporabljajo ali se načrtujejo v drugih evropskih pravnih aktih.

Člen 3

Tako bodo sodišča države članice, ki so krajevno pristojna za obravnavo zapuščinskega postopka, ki se je začel zaradi smrti enega od partnerjev, na podlagi pravil iz uredbe (EU) št .../... [*Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in javnih listin v zapuščinskih zadevah in uvedbi evropskega potrdila o dedovanju*], pristojna tudi za obravnavanje premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, povezanih z zapuščinskim postopkom, ki je v teku.

Vendar bodo imela sodišča zadevne države članice možnost zavrniti to dodatno pristojnost, če nacionalno pravo te države ne pozna pravnega instituta registriranih partnerskih skupnosti.

Člen 4

Da bi pri ločitvi partnerjev sodišče države članice, pred katerim se je začel postopek, lahko obravnavalo vse vidike te ločitve, ne da bi se bila partnerja prisiljena obrniti na različna sodišča v več državah, se lahko na podoben način pristojnost sodišča države članice, na katerem se obravnava prenehanje ali razveljavitev registrirane partnerske skupnosti, če se partnerja s tem strinjata, razširi na premoženjskopравne posledice registriranih partnerskih skupnosti, ki izhajajo iz tega prenehanja ali razveljavitve registrirane partnerske skupnosti.

Člen 5

Ta uredba določa tudi lastna pravila glede pristojnosti, ki se uporabljajo v drugih primerih, zlasti neodvisno od zapuščinskih postopkov ali ločitve para. S seznamom naveznih okoliščin, naštetih po pomembnosti, je mogoče določiti državo članico, katere sodišča so pristojna za obravnavo teh postopkov s področja premoženjskopравnih vidikov registriranih partnerskih skupnosti.

Predlagana merila so predvsem običajno skupno prebivališče partnerjev, zadnje običajno skupno prebivališče, če eden od partnerjev še vedno prebiva tam, in običajno bivališče toženca. V primeru, da v skladu s členoma 3 in 4 sodišča države članice, določena na podlagi prej navedenih meril, uporabijo možnost zavrnitve pristojnosti, ker njihova nacionalna zakonodaja ne pozna registriranih partnerskih skupnosti, člen 5 kot zadnje merilo določa pristojnost države članice registracije partnerske skupnosti.

Člen 6

Če na podlagi predhodnih členov ni mogoče določiti pristojne države članice, je mogoče na podlagi tega člena določiti subsidiarno pristojno državo članico. To pravilo partnerjema in zainteresiranim tretjim osebam zagotavlja dostop do sodnega varstva, če se premoženje enega ali obeh partnerjev nahaja na ozemlju te države članice ali če imata partnerja državljanstvo te države članice.

5.3. Poglavlje III: Pravo, ki se uporablja

Člen 15

Zaradi razlik v nacionalnih zakonodajah držav članic, ki poznajo institut registrirane partnerske skupnosti, je v tej uredbi določeno načelo, po katerem se za premoženjskopravne posledice registrirane partnerske skupnosti uporablja pravo države, v kateri je bila skupnost registrirana. To načelo je skladno z zakonodajami držav članic na področju registriranih partnerskih skupnosti, v katerih je na splošno določena uporaba prava države registracije, partnerjem pa ni dana možnost, da bi izbrali katero drugo pravo razen prava države registracije, čeprav jim je priznana možnost sklepanja medsebojnih pogodb.

Na podlagi tega načela je mogoča enotnost prava, ki se uporablja za vse premoženje para, na katerega vplivajo premoženjskopravne posledice registriranih partnerskih skupnosti, ne glede na njegovo obliko ali mesto, kjer se nahaja.

Člen 16

Kolizijska pravila, določena v prejšnjem členu, se uporabljajo za vse oblike registriranih partnerskih skupnosti, ne glede na državo, v kateri je bila skupnost sklenjena, in ne samo za registrirane partnerske skupnosti, sklenjene v državi članici.

Člen 17

Da se upoštevajo pravila uporabe, potrebna v vsaki državi članici, in zlasti pravila za zaščito družinskega prebivališča, ta določba državam članicam dopušča, da zavrnejo uporabo prava druge države v korist svojega prava. Da se tako zagotovi zaščita družinskega prebivališča, lahko država članica, na ozemlju katere se to prebivališče nahaja, naloži svoja lastna pravila za zaščito družinskega prebivališča. Izjemoma lahko ta država za osebo, ki živi na njenem ozemlju, da prednost uporabi svojega prava pred določbami iz pogodbe o ureditvi premoženjskih razmerij med partnerjema, ki jo je ta oseba sklenila v drugi državi članici.

5.4. Poglavlje IV: Priznavanje, izvršljivost in izvrševanje

Predlog uredbe določa prost pretok sodnih odločb, javnih listin in sodnih poravnav na področju premoženjskopravnih posledic registriranih partnerskih skupnosti. Tako ustvarja vzajemno priznavanje na podlagi vzajemnega zaupanja, ki izhaja iz integracije držav članic v Evropski uniji.

Ta prosti pretok se uresničuje z enotnim postopkom za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, javnih listin in sodnih poravnav iz drugih držav članic. Ta postopek nadomešča nacionalne postopke, ki se trenutno uporabljajo v različnih državah članicah. Razlogi za nepriznavanje ali

zavrnitev izvrševanja so prav tako usklajeni na evropski ravni in omejeni na najmanjši obseg. Nadomeščajo različne razloge na nacionalni ravni, ki so pogosto obsežnejši.

Sodne odločbe

Predlagana pravila za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb so usklajena s pravili, predlaganimi za dedovanje. Tako se sklicujejo na obstoječe postopke eksekvatur v civilnih in gospodarskih zadevah. Zato se vse sodne odločbe ene od držav članic priznajo v drugih državah članicah brez posebnega postopka. Da se zagotovi izvršitev, mora vlagatelj v državi članici, kjer se sodna odločba izvršuje, pričeti enotni postopek, ki vodi do razglasitve izvršljivosti. Postopek je enostranski in v začetni fazi omejen na preverjanje dokumentov. Šele v poznejši fazi, če se toženec ne strinja, sodnik prouči možne razloge za zavrnitev. Ti razlogi zagotavljajo ustrezno varstvo pravic toženca.

Ta pravila pomenijo v primerjavi s sedanjim stanjem velik korak naprej na tem področju. Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb sedaj ureja nacionalno pravo držav članic ali dvostranski sporazumi med nekaterimi državami članicami. Postopki se razlikujejo glede na vpletene države članice, prav tako pa tudi dokumenti, potrebni za razglasitev izvršljivosti, in razlogi, na podlagi katerih se sodne odločbe drugih držav članic zavrnejo.

Kot je obrazloženo zgoraj, ta uredba predstavlja prvi sprejeti ukrep na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, zadeva pa družinsko pravo (glej točko 3.1). V tem posebnem kontekstu velja za prosti pretok sodnih odločb postopek eksekvatur, kot je določen v trenutno veljavni uredbi Bruselj I⁹.

Kljub temu se lahko tako kot na drugih področjih predvidi odpravo vmesnih postopkov (eksekvatura), in sicer po oceni pravil iz te uredbe in vzpostavitvi pravosodnega sodelovanja na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti.

Pravni akti, ki jih pripravijo organi, ki jih je za opravljanje funkcije pooblastilo ali določilo sodišče, v skladu z opredelitvijo sodišča iz člena 2 te uredbe, imajo enako pravno moč kot sodne odločbe, zato se za njih uporabljajo določbe glede priznavanja in izvrševanja iz tega poglavja.

Javne listine

Glede na praktični pomen javnih listin na področju premoženjskopравnih vidikov registriranih partnerskih skupnosti in da se zagotovi skladnost te uredbe z drugimi akti Unije na tem področju, bi morala ta uredba zagotoviti njihovo priznavanje, da se omogoči njihov prost pretok.

Priznanje javnih listin pomeni, da imajo te enako dokazno moč kot v državi izvora, kar zadeva njihovo vsebino in dejstva, ki jih vsebujejo, ter da se domnevata njihova verodostojnost in izvršljivost.

5.5. Poglavje V: Posledice za tretje osebe

Te določbe so oblikovane tako, da usklajujejo pravno varnost partnerjev v njihovih razmerjih s tretjimi osebami in varstvo tretjih oseb v zvezi z uporabo pravila, ki ga te niso mogle poznati ali predvideti. Država članica lahko tako pri pravnih aktih med partnerjema in tretjo osebo s

⁹ UL L 12, 16.1.2001, str. 1.

prebivališčem na njenem ozemlju določi, da se partnerja ne moreta sklicevati na pravila o premoženjskopравnih vidikih registrirane partnerske skupnosti, razen če so bila tam javno objavljena ali jih je tretja oseba poznala oziroma bi jih morala poznati.

Predlog

UREDBA SVETA

o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 81(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹⁰,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹²,

po posebnem zakonodajnem postopku,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropska unija je za svoj cilj določila ohranjanje in razvoj območja svobode, varnosti in pravice, v katerem je zagotovljen prost pretok oseb. Za postopno vzpostavitev takega območja mora Unija sprejeti ukrepe v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami.
- (2) Evropski svet je na zasedanju v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 potrdil načelo vzajemnega priznavanja sodb in drugih odločb pravosodnih organov kot temelj pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah ter pozval Svet in Komisijo, naj sprejmeta program ukrepov za izvajanje tega načela.
- (3) Svet je 30. novembra 2000 sprejel osnutek programa ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja odločb v civilnih in gospodarskih zadevah¹³. Program opisuje ukrepe za usklajevanje kolizijskih pravil, ki naj bi olajšali vzajemno priznavanje sodnih odločb. V programu je predvidena priprava enega ali več pravnih aktov o vzajemnem priznavanju na področju premoženjskih razmerij med zakoncema in premoženjskopравnih posledic ločitev neporočenih parov.

¹⁰ UL C , , str. .

¹¹ UL C , , str. .

¹² UL C , , str. .

¹³ UL C 12, 15.1.2001, str. 1.

- (4) Evropski svet, ki se je sestal 4. in 5. novembra 2004 v Bruslju, je sprejel nov program, z naslovom „Haaški program: krepitev svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji“¹⁴. V tem programu je Svet pozval Komisijo, naj pripravi zeleno knjigo o navzkrižju zakonov v zvezi z zakonskim premoženjskim razmerjem zakoncev, ki obravnava zlasti sodno pristojnost in vzajemno priznavanje. V programu je tudi izpostavljena potreba po sprejetju pravnega akta za to področje do leta 2011.
- (5) Komisija je 17. julija 2006 sprejela zeleno knjigo¹⁵ o navzkrižju zakonov v zvezi z zakonskim premoženjskim razmerjem zakoncev, ki obravnava zlasti vprašanje sodne pristojnosti in vzajemnega priznavanja. Na podlagi te zelene knjige je potekalo obsežno posvetovanje o vseh težavah, s katerimi se spopadajo pari v Evropi med delitvijo skupnega premoženja in o razpoložljivih pravnih sredstvih. V zeleni knjigi so bila obravnavana tudi vsa vprašanja mednarodnega zasebnega prava, s katerimi se spopadajo pari, ki se niso poročili, ampak so se odločili za drugačno obliko zveze, zlasti za registrirano partnersko skupnost.
- (6) V stockholmskem programu iz leta 2009¹⁶, ki določa delovni program Komisije za obdobje od leta 2010 do 2014, je navedeno tudi, da bi bilo treba vzajemno priznavanje razširiti zlasti na premoženjskopravne posledice ločitev parov.
- (7) Komisija je v „Poročilu o državljanstvu EU iz leta 2010: Odpravljanje ovir za pravice državljanov EU“¹⁷, sprejetem 27. oktobra 2010, napovedala, da bo sprejela predlog zakonodajnega instrumenta, ko bo omogočil odpravo ovir za prosto gibanje oseb in zlasti rešitev težav parov pri upravljanju svojega premoženja ali med njegovo delitvijo.
- (8) Zaradi posebnosti pravnih institutov zakonske zveze in registrirane partnerske skupnosti ter različnih načel, ki zato veljajo za ta pravna instituta, se zanju sprejmeta dva ločena pravna akta z določbami za urejanje premoženjskopravnih vidikov zakonskih zvez oziroma z določbami za urejanje premoženjskopravnih vidikov registriranih partnerskih skupnosti, čemur je namenjena ta uredba.
- (9) Zakonodaje držav članic različno obravnavajo zunajzakonske skupnosti in treba je razlikovati med pari, ki so svojo zvezo registrirali pri javnem organu, in tistimi, ki je niso. Čeprav v nekaterih državah članicah tudi za neregistrirane pare obstaja zakonska ureditev, jih je treba razlikovati od registriranih partnerskih skupnosti, saj formalna ureditev njihove zveze omogoča obravnavo njihovih posebnosti in opredelitev zanje veljavnih pravil v instrumentu Unije. Za pospešitev dobrega delovanja notranjega trga je treba odpraviti ovire za prosto gibanje oseb, ki živijo v registriranih partnerskih skupnostih, in zlasti rešiti težave parov pri upravljanju svojega premoženja ali med njegovo delitvijo. Ta uredba tako za dosego teh ciljev v en sam instrument združuje določbe o sodni pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in javnih listin ter o premoženjskopravnih posledicah registriranih partnerskih skupnosti v razmerju do tretjih oseb.

¹⁴ UL C 53, 3.3.2005, str. 1.

¹⁵ COM(2006) 400.

¹⁶ Stockholmski program – odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje (UL C 115, 4.5.2010, str. 1).

¹⁷ COM(2010) 603.

- (10) Ta uredba se nanaša na vprašanja, povezana s premoženjskopравnimi posledicami registriranih partnerskih skupnosti. Pojem „registrirana partnerska skupnost“ je opredeljen le za namene njegove uporabe v Uredbi. Ta pojem je natančneje opredeljen v nacionalnem pravu držav članic.
- (11) Področje uporabe te uredbe bi moralo zajemati vsa civilnopravna vprašanja v zvezi s premoženjskopравnimi vidiki registriranih partnerskih skupnosti, tako glede vsakodnevnega upravljanja premoženja partnerjev kot tudi glede delitve njunega premoženja, zlasti ob ločitvi para ali smrti enega od partnerjev.
- (12) Prežिवninske obveznosti med partnerjema v registrirani partnerski skupnosti so že opredeljene v Uredbi Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v prežिवninskih zadevah¹⁸ in bi jih bilo zato treba izvzeti iz področja uporabe te uredbe. Enako velja za vprašanja v zvezi z veljavnostjo in učinki daril, ki jih obravnava Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja¹⁹.
- (13) Vprašanja v zvezi z naravo stvarnih pravic, ki so lahko že opredeljene v nacionalnem pravu držav članic, na primer tista v zvezi z javno objavo teh pravic, bi bilo treba prav tako izvzeti s področja uporabe te uredbe, kakor so izvzeta tudi s področja uporabe Uredbe (EU) št. .../... [Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in javnih listin v zapuščinskih zadevah in uvedbi evropskega potrdila o dedovanju]²⁰. Tako lahko pristojna sodišča države članice, v kateri se nahaja premoženje enega ali obeh partnerjev, sprejmejo ukrepe s področja stvarnega prava, in sicer zlasti v zvezi z vpisom prenosa tega premoženja v javni register, če to določa zakon zadevne države članice.
- (14) Zaradi spodbujanja ustreznega sodnega varstva in olajšanja delitve premoženja parov, registriranih kot partnerske skupnosti, po smrti enega od partnerjev, bodo vprašanja v zvezi s premoženjskopравnimi vidiki te partnerske skupnosti, povezana s smrtjo partnerja, obravnavana na sodiščih držav članic, ki so pristojne za odločanje o zapuščini pokojnega partnerja, kakor je določeno v Uredbi (EU) št. .../... [Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in javnih listin v zapuščinskih zadevah in uvedbi evropskega potrdila o dedovanju].
- (15) Prav tako bi moralo biti na podlagi te uredbe mogoče razširiti sodno pristojnost države članice, ki obravnava vlogo za prenehanje ali razveljavitev registrirane partnerske skupnosti na vprašanja, povezana s premoženjskopравnimi vidiki registrirane partnerske skupnosti, ki jih je treba obravnavati na podlagi te vloge, če se partnerja strinjata.
- (16) V drugih okoliščinah mora ta uredba omogočiti ohranitev krajevne pristojnosti sodišč države članice za obravnavo vlog, povezanih s premoženjskopравnimi vidiki registriranih partnerskih skupnosti, na podlagi seznama meril, ki so naštetja po pomembnosti in zagotavljajo tesno povezanost med partnerjema in državo članico, katere sodišča so pristojna za obravnavo vloge. Ta sodišča, razen tistih iz držav članic, v katerih je bila

¹⁸ UL L 7, 10.1.2009, str. 1.

¹⁹ UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

²⁰ UL L [...], [...], str. [...].

partnerska skupnost registrirana, imajo možnost zavrniti to razširitev pristojnosti, če njihova nacionalna zakonodaja ne pozna registriranih partnerskih skupnosti. Če ob upoštevanju drugih določb te uredbe nobeno sodišče ne bi bilo pristojno za določen primer, je bilo v to uredbo vključeno pomožno pravilo, ki preprečuje vsa tveganja odklanjanja pristojnosti sodišč.

- (17) V interesu ustreznega sodnega varstva bi bilo treba preprečiti, da se v dveh državah članicah izdajo nezdružljive sodne odločbe. V ta namen bi morala biti v tej uredbi določena splošna postopkovna pravila po zgledu Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah²¹.
- (18) Za olajšanje upravljanja premoženja partnerjev se bo zakonodaja države, v kateri je bila registrirana partnerska skupnost, uporabljala za celotno premoženje partnerjev, tudi če to ni zakonodaja države članice.
- (19) Da bi sodiščem zadevne države članice olajšali uporabo zakonodaje druge države članice, lahko Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila ustanovljena z Odločbo Sveta 2001/470/ES z dne 28. maja 2001²², daje sodiščem informacije glede vsebine tujega prava.
- (20) Upoštevanje javnega interesa lahko v izjemnih okoliščinah sodiščem držav članic omogoči, da uporabijo nacionalne zavezujoče določbe za zaščito politične, socialne ali gospodarske ureditve zadevnih držav. Prav tako bi morala imeti sodišča držav članic možnost, da v izjemnih okoliščinah zavrnejo uporabo tujega prava, kadar bi bila ta v posameznem primeru očitno v nasprotju z javnim redom države sodišča, pred katerim poteka postopek.
- (21) Vendar sodišča ne bi smela imeti možnosti uporabe nacionalnih zavezujočih določb kot izjeme za zaščito javnega reda, da bi zavrnila uporabo prava druge države članice ali priznanje ali izvršitev v drugi državi članici izdane sodne odločbe, sestavljene javne listine ali sklenjene sodne poravnave, kadar bi bila ta uporaba izjeme za zaščito javnega reda v nasprotju z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti s členom 21 Listine, ki prepoveduje vsakršno diskriminacijo. Poleg tega ta sodišča ne bi smela imeti možnosti zavrniti pravo, ki se uporablja za registrirane partnerske skupnosti, že samo zaradi tega, ker pravo države sodišča, pred katerim poteka postopek, ne pozna pravnega instituta registriranih partnerskih skupnosti.
- (22) Ker imajo države dva ali več pravnih sistemov ali sklopov pravil v zvezi z zadevami, ki jih ureja ta uredba, bi bilo treba določiti, do kakšnega obsega se določbe te uredbe uporabljajo na različnih ozemeljskih enotah teh držav.
- (23) Ker je eden od ciljev te uredbe vzajemno priznavanje sodnih odločb, izdanih v državah članicah, je treba v njej določiti pravila o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb po zgledu Uredbe (ES) št. 44/2001 in jih po potrebi prilagoditi posebnim zahtevam področja, ki ga ureja ta uredba. Tako priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, ki v celoti ali le deloma zadevajo premoženjskopravne vidike registriranih partnerskih skupnosti, v državah članicah

²¹ UL L 12, 16.1.2001, str. 1.

²² UL L 174, 27.6.2001, str. 25.

ne bo mogoče zavrniti, če njihova nacionalna zakonodaja ne pozna takih partnerstev oziroma določa drugačne premoženjskopravne posledice.

- (24) Ta uredba mora za upoštevanje različnih načinov reševanja vprašanj o premoženjskopравnih vidikih registriranih partnerskih skupnosti v državah članicah zagotoviti priznavanje in izvrševanje javnih listin. Vendar se javne listine pri priznavanju ne smejo enačiti s sodnimi odločbami. Priznavanje javnih listin pomeni, da imajo enako dokazno moč glede vsebine in iste učinke kot v državi članici izvora ter da se domneva njihova veljavnost, ki se jo lahko izpodbija.
- (25) Čeprav mora zakon, ki se uporablja za premoženjskopravne posledice registriranih partnerskih skupnosti, urejati pravna razmerja med partnerjem in tretjimi osebami, je treba kljub temu zagotoviti, da se pogoji, pod katerimi se ta zakon lahko uporablja, določijo z zakonom države članice, v kateri ima partner ali tretja oseba običajno prebivališče, da se zagotovi zaščita tretje osebe. Tako lahko predpis te države članice določa, da lahko zadevni partner pravo, ki se uporablja za njegova premoženjska razmerja, proti tretji osebi uveljavlja samo pod pogojem, da so bili spoštovani pogoji vpisa v javni register ali javne objave pravic, ki veljajo v tej državi članici, razen če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti, katero pravo se uporablja za premoženjskopravne vidike registrirane partnerske skupnosti.
- (26) Zaradi mednarodnih obveznosti, ki so jih prevzele države članice, ta uredba ne bi smela vplivati na mednarodne konvencije, katerih pogodbenice so ena ali več držav članic v trenutku, ko se sprejme ta uredba. Skladnost s splošnimi cilji te uredbe vseeno zahteva, da ima uredba v odnosih med državami članicami prednost pred konvencijami.
- (27) Ker države članice ciljev te uredbe, tj. prostega gibanja oseb v Evropski uniji, omogočanja partnerjem, da opredelijo premoženjska razmerja med seboj in s tretjimi osebami v času trajanja partnerstva in pri delitvi premoženja para, ter večje predvidljivosti in pravne varnosti, ne morejo zadovoljivo doseči in se torej zaradi razsežnosti in učinkov te uredbe lažje dosežejo na ravni Evropske unije, lahko Evropska unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenih ciljev.
- (28) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti s členi 7, 9, 17, 21 in 47 Listine v zvezi s spoštovanjem zasebnega in družinskega življenja, pravico sklepanja zakonske zveze in pravico ustvarjanja družine v skladu z nacionalnimi zakoni, lastninsko pravico, prepovedjo vsakršne diskriminacije oziroma pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem. Sodišča držav članic morajo uporabljati to uredbo ob upoštevanju teh pravic in načel.
- (29) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, [sta Združeno kraljestvo in Irska predložila uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe] / [Združeno kraljestvo in Irska brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ne sodelujeta pri sprejetju te uredbe in ta uredba zanju ni zavezujoča niti se v njiju ne uporablja].

- (30) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zanjo zato ni zavezujoča niti se zanjo ne uporablja –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

Področje uporabe in opredelitev pojmov

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za premoženjskopravne vidike registriranih partnerskih skupnosti.
Ne uporablja pa se zlasti v davčnih, carinskih ali upravnih zadevah.
2. V tej uredbi pomeni izraz „država članica“ vse države članice razen Danske [, Združenega kraljestva in Irske].
3. Ta uredba se ne uporablja za:
 - (a) osebne posledice registrirane partnerske skupnosti za posameznega partnerja;
 - (b) pravno, poslovno in opravilno sposobnost partnerjev,
 - (c) preživninske obveznosti,
 - (d) darila med partnerjema,
 - (e) dedne pravice preživelega partnerja,
 - (f) družbe, ki jih ustanovita partnerja,
 - (g) naravo stvarnih pravic na premoženju in za javno objavo teh pravic.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „premoženjskopravne posledice“: sklop pravil o premoženjskih razmerjih partnerjev med njima samima in v razmerju s tretjimi osebami, ki so neposredno povezana z registracijo partnerstva;
- (b) „registrirana partnerska skupnost“: ureditev skupnega življenja dveh oseb, ki je določena z zakonom in se registrira pri javnem organu;

- (c) „javna listina“: listina, ki je bila uradno sestavljena ali overjena kot javna listina v državi članici izvora in katere pristnost:
 - i) se nanaša na podpis in vsebino javne listine in
 - ii) je bila potrjena s strani javnega organa ali drugega organa, pooblaščenega za to;
- (d) „sodna odločba“: vsaka sodna odločba v zvezi s premoženjskimi razmerji med partnerjema v registrirani partnerski skupnosti, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako je sodna odločba poimenovana, na primer sklep, sodba, odredba ali sklep o izvršbi, pa tudi sklep sodnega uradnika o odmeri stroškov sodnega postopka;
- (e) „država članica izvora“: država članica, v kateri je bila izdana sodna odločba, sklenjena pogodba o ureditvi premoženjskih razmerij med partnerjema, sestavljena javna listina ali izdan pravni akt o delitvi skupnega premoženja ali kakršen koli drug pravni akt, ki ga izda ali potrdi sodni organ ali organ, ki ga v ta namen pooblasti sodišče;
- (f) „država članica, v kateri se zahteva priznanje/izvršitev“: država članica, v kateri se zahteva priznanje oziroma izvršitev sodne odločbe, pogodbe o ureditvi premoženjskih razmerij med partnerjema, sestavljene javne listine ali izdanega pravnega akta o delitvi skupnega premoženja ali kakršnega koli drugega pravnega akta, ki ga izda ali potrdi sodni organ ali organ, ki ga v ta namen pooblasti sodišče;
- (g) „sodišče“: vsak pristojni sodni organ držav članic, ki opravlja sodno funkcijo na področju premoženjskopravnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, ter vsak drug nesodni organ ali oseba, ki jo je sodni organ držav članic pooblastil ali določil za opravljanje funkcij, ki spadajo v pristojnost sodišča, kot je določena s to uredbo;
- (h) „sodna poravnava“: poravnava na področju premoženjskopravnih posledic registriranih partnerskih skupnosti, ki jo je potrdilo sodišče ali je bila sklenjena med postopkom pred sodiščem.

Poglavje II

Pristojnost

Člen 3

Pristojnost v primeru smrti enega od partnerjev

1. Sodišče države članice, pred katerim se začne zapuščinski postopek po smrti enega od partnerjev na podlagi uredbe (EU) št .../... [*Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb in javnih listin v zapuščinskih zadevah in uvedbi evropskega potrdila o dedovanju*], je prav tako pristojno za odločanje o vprašanih glede premoženjskopravnih posledic partnerskih skupnosti, ki izhajajo iz teh postopkov.
2. To sodišče se lahko izreče za nepristojno, če njegovo pravo ne pozna instituta registrirane partnerske skupnosti. Pristojno sodišče se nato določi v skladu s členom 5.

Člen 4

Pristojnost v primeru ločitve partnerjev

Sodišče države članice, ki obravnava vlogo za prenehanje ali razveljavitev registrirane partnerske skupnosti, je prav tako pristojno za odločanje o vprašanih glede premoženjskopравnih posledic, povezanih z vlogo, če se partnerja s tem strinjata.

Ta dogovor se lahko sklene kadar koli, tudi med postopkom. Če se sklene pred začetkom postopka, mora biti sklenjen v pisni obliki ter opremljen z datumom in podpisoma obeh strani.

Če ni dogovora med partnerjema, se pristojnost določi v skladu s členom 5.

Člen 5

Pristojnost v drugih primerih

1. V primerih, ki jih ne določata člena 3 in 4, so za postopke na področju premoženjskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti pristojna sodišča države članice:
 - a) kjer je običajno skupno prebivališče partnerjev, ali, če tega ni,
 - b) kjer je zadnje običajno skupno prebivališče partnerjev, če eden od njiju še vedno prebiva tam, ali, če tega ni,
 - c) kjer je običajno prebivališče toženca, ali, če tega ni,
 - d) kjer je bilo partnerstvo registrirano.
2. Sodišča iz točk a), b) in c) odstavka 1 se lahko izrečejo za nepristojna, če njihovo pravo ne pozna instituta registrirane partnerske skupnosti.

Člen 6

Subsidiarna pristojnost

Če na podlagi členov 3, 4 ali 5 ni mogoče določiti pristojnega sodišča ali če se je sodišče izreklo za nepristojno, so pristojna sodišča ene od držav članic:

- a) če se premoženje enega ali obeh partnerjev nahaja na ozemlju te države članice; v tem primeru zadevno sodišče odloča samo o tem premoženju ali
- b) če sta oba partnerja državljana te države članice ali, v primeru Združenega kraljestva in Irske, če imata v tej državi članici skupno prebivališče („domicil“).

Člen 7

Forum necessitatis

Če na podlagi členov 3, 4, 5 ali 6 ni mogoče določiti pristojnega sodišča države članice ali če se je sodišče izreklo za nepristojno, lahko sodišča države članice izjemoma odločajo o premoženjskopравnih posledicah registriranih partnerskih skupnosti, če se postopek izkaže za

neizvedljivega ali če ga v razumnih okvirih ni mogoče začeti ali izvesti v tretji državi, pod pogojem, da je zadeva v zadostni meri povezana s to državo članico.

Člen 8 **Nasprotni zahtevek**

Sodišče, pred katerim poteka postopek na podlagi členov 3, 4, 5, 6 ali 7, je pristojno tudi za odločanje o nasprotni tožbi, če ta sodi na področje uporabe te uredbe.

Člen 9 **Začetek postopka**

Šteje se, da je sodišče začelo postopek:

- a) na datum, ko je pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje vloženo na sodišču, če vlagatelj po tem ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vročitvijo pisanja tožencu, ali
- b) če je treba vročiti pisanje še pred vložitvijo na sodišče, v trenutku, ko ga prejme organ, ki je odgovoren za vročitev, če vlagatelj po tem ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vložitvijo pisanja na sodišče.

Člen 10 **Preizkus pristojnosti**

Če se pred sodiščem države članice začne postopek v zvezi s premoženjskopравnimi vidiki registriranih partnerskih skupnosti, za kar to sodišče po tej uredbi ni pristojno, se to sodišče po uradni dolžnosti izreče za nepristojno.

Člen 11 **Preizkus dopustnosti**

1. Če se toženec, ki nima običajnega prebivališča v državi, v kateri proti njemu poteka postopek, ne pojavi pred sodiščem, pristojno sodišče prekine postopek, dokler se ne ugotovi, da je bilo tožencu omogočeno prejeti pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno, da je lahko pripravil obrambo, ali da je bilo za to storjeno vse potrebno.
2. Če je treba v skladu z Uredbo (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah²³ poslati iz ene države članice v drugo pisanje o začetku postopka ali drugo enakovredno pisanje, se namesto določb iz odstavka 1 tega člena uporabi člen 19 navedene uredbe.

²³ UL L 324, 10.12.2007, str. 79.

3. V primeru, da se določbe Uredbe (ES) št. 1393/2007 ne uporabljajo, se uporabi člen 15 Haaške konvencije o vročanju v tujini sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah z dne 15. novembra 1965, če je treba v tujini vročiti pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje v skladu s to konvencijo.

Člen 12

Litispendenca

1. Če pred sodišči različnih držav članic potekajo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.
2. V primerih iz odstavka 1 se sodišče, ki je prvo začelo postopek, v roku šestih mesecev izreče o pristojnosti, razen če to zaradi izjemnih okoliščin ni mogoče. Sodišče, ki je prvo začelo postopek, ostala sodišča, pred katerimi teče postopek, na zahtevo obvesti o datumu začetka postopka ter o tem, ali se je izreklo za pristojno v tej zadevi, če pa tega ni storilo, pa o predvidenem času, v katerem bo to storilo.
3. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se sodišče, ki je drugo začelo postopek, izreče za nepristojno v korist prvega sodišča.

Člen 13

Sorodni postopki

1. Če pred sodišči različnih držav članic potekajo sorodni postopki, lahko vsa sodišča, razen tistega, pred katerim se je postopek najprej začel, prekinejo postopke.
2. Če potekajo ti postopki pred sodišči prve stopnje, se lahko vsa sodišča, razen tistega, pred katerim se je postopek najprej začel, na zahtevo ene od strank izrečejo za nepristojna, če je sodišče, pred katerim se je postopek najprej začel, pristojno za odločanje v zadevnih postopkih in če zakon dovoljuje združitev postopkov.
3. Za namene tega člena se šteje, da so postopki sorodni, če so tako tesno povezani med seboj, da se zdita njihova skupna obravnava in odločanje o njih smiselni, da bi se s tem izognili nevarnosti nezdružljivih sodnih odločb, ki bi izhajale iz ločenih postopkov.

Člen 14

Začasni ukrepi in ukrepi zavarovanja

Pri sodiščih države članice se lahko vloži zahteva začasne ukrepe ali ukrepe zavarovanja, ki jih določa pravo te države članice, tudi če so po tej uredbi za odločanje o glavni stvari pristojna sodišča druge države članice.

Poglavje III

Pravo, ki se uporablja

Člen 15

Določitev prava, ki se uporablja

Pravo, ki se uporablja za premoženjskopravne posledice partnerskih skupnosti, je pravo države, v kateri je bila ta skupnost registrirana.

Člen 16

Splošna uporaba kolizijskih pravil

Uporabi se vsako pravo, na katerega napotujejo določbe tega poglavja, tudi če ne gre za pravo ene od držav članic.

Člen 17

Nacionalne zavezujoče določbe

Določbe te uredbe ne vplivajo na uporabo nacionalnih zavezujočih določb, katerih upoštevanje je po mnenju države članice bistvenega pomena za zaščito njenih javnih interesov, kot je na primer njena politična, socialna ali gospodarska ureditev, in sicer do take mere, da se te določbe uporabljajo za vse primere, ki sodijo na njihovo področje uporabe, ne glede na to, katero pravo se na podlagi te uredbe sicer uporablja za premoženjskopravne posledice registriranih partnerskih skupnosti.

Člen 18

Javni red države sodišča, pred katerim poteka postopek

1. Uporaba posameznih določb prava po tej uredbi se lahko zavrne le, če je takšna uporaba očitno nezdružljiva z javnim redom države sodišča, pred katerim poteka postopek.
2. Za uporabo posamezne določbe prava katere koli države po tej uredbi ne sme šteti, da je v nasprotju z javnim redom države sodišča, pred katerim poteka postopek, samo zato, ker pravo države sodišča, pred katerim poteka postopek, ne pozna pravnega instituta registriranih partnerskih skupnosti.

Člen 19

Izključitev zavračanja

Kadar je v tej uredbi določena uporaba prava katere koli države, to pomeni, da je treba uporabljati materialno pravo te države, ne pa njena pravila mednarodnega zasebnega prava.

Člen 20

Države z dvema ali več pravnimi sistemi – kolizija predpisov ozemeljskih enot

Če država članica obsega več ozemeljskih enot, od katerih ima vsaka svoj pravni sistem ali svoja pravila glede vprašanj, ki jih ureja ta uredba:

- a) se vsako sklicevanje na pravo te države za namene določitve prava, ki se uporablja v skladu s to uredbo, razume kot sklicevanje na pravo zadevne ozemeljske enote;
- b) se vsako sklicevanje na običajno prebivališče v tej državi članici razume kot sklicevanje na običajno prebivališče v ozemeljski enoti;
- c) se vsako sklicevanje na državljanstvo razume kot sklicevanje na ozemeljsko enoto, kot jo določa pravo te države članice, ali, v odsotnosti veljavnih pravil, ozemeljsko enoto, ki jo izbereta stranki, ali, v odsotnosti izbire, ozemeljsko enoto, s katero sta partnerja ali eden od njiju najtesneje povezana.

Poglavje IV

Priznavanje, izvršljivost in izvrševanje

ODDELEK 1

SODNE ODLOČBE

Pododdelek 1

Priznavanje

Člen 21

Priznavanje sodnih odločb

1. Sodna odločba, izdana v eni od držav članic, se v drugih državah članicah prizna brez kakršnega koli posebnega postopka.
2. Vsaka zainteresirana stranka, ki kot glavni predmet spora uveljavlja priznanje sodne odločbe, lahko v skladu s postopkom iz členov [38 do 56] Uredbe (ES) št. 44/2001 zahteva, da se sodna odločba prizna.
3. Če je izid postopka pred sodiščem države članice odvisen od odločitve o priznanju kot o predhodnem vprašanju, lahko o priznanju odloči to sodišče.

Člen 22

Razlogi za nepriznanje sodne odločbe

Sodna odločba se ne prizna:

- a) če je njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;
- b) če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, razen če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost;
- c) če je nezdržljiva s sodno odločbo, izdano v sporu med istima strankama v državi članici, v kateri se zahteva priznanje;
- d) če je nezdržljiva s predhodno sodno odločbo, izdano v drugi državi članici ali v tretji državi glede istega zahtevka med istima strankama, pod pogojem, da predhodna sodna odločba izpolnjuje pogoje za priznanje v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.

Člen 23

Prepoved preverjanja pristojnosti sodišča izvora

1. Pristojnosti sodišča države članice izvora se ne sme preverjati.
2. Merilo javnega reda iz člena 18 se ne uporablja za pravila o pristojnosti iz členov 3 do 8.

Člen 24

Razlike v pravnih sistemih, ki se uporabljajo

Priznanje in izvršitev sodne odločbe v zvezi s premoženjskopравnimi vidiki registriranih partnerskih skupnosti ali le njenega dela se ne sme zavrniti zato, ker zakonodaja države članice, v kateri se zahteva priznanje ali izvršitev, ne pozna instituta registriranih partnerskih skupnosti ali mu ne priznava enakih premoženjskopравnih posledic.

Člen 25

Prepoved preverjanja vsebine sodne odločbe

Tuje sodne odločbe pod nobenimi pogoji ni dovoljeno preverjati glede vsebine.

Člen 26

Prekinitev postopka

Sodišče države članice, v kateri se zahteva priznanje sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, lahko prekine postopek, če je bilo zoper sodno odločbo vloženo redno pravno sredstvo.

Pododdelek 2

Izvrševanje

Člen 27

Izvršljive sodne odločbe

Sodne odločbe, izdane v državi članici in izvršljive v tej državi članici, ter sodne poravnave se izvršijo v drugih državah članicah v skladu s členi [38 do 56 in 58] Uredbe (ES) št. 44/2001.

ODDELEK 2

JAVNE LISTINE IN SODNE PORAVNAVE

Člen 28

Priznavanje javnih listin

1. Javna listina, ki je bila sestavljena v eni od držav članic, se prizna v drugih državah članicah, razen če se njena veljavnost izpodbija po pravu, ki se uporablja, in pod pogojem, da to priznanje ni v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje.
2. Priznavanje javnih listin pomeni, da se jim prizna dokazna moč glede njihove vsebine, ter se domneva njihova veljavnost.

Člen 29

Izvršljivost javnih listin

1. Javna listina, ki je bila uradno sestavljena kot javna listina in je izvršljiva v eni od držav članic, se na zahtevo razglasi za izvršljivo v drugi državi članici v skladu s postopkom iz členov [38 do 57] Uredbe (ES) št. 44/2001.
2. Sodišče, pri katerem je vloženo pravno sredstvo iz členov [43 in 44] Uredbe (ES) št. 44/2001, zavrne ali razveljavi razglasitev izvršljivosti samo v primeru, da bi bila izvršitev javne listine v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici izvršitve.

Člen 30

Priznavanje in izvršljivost sodnih poravnav

Sodne poravnave, ki so izvršljive v državi članici izvora, so na zahtevo ene od zainteresiranih strank priznane in razglašene za izvršljive v drugi državi članici pod enakimi pogoji kot javne listine. Sodišče, pri katerem je vloženo pravno sredstvo iz člena [42 ali 44] Uredbe (ES) št. 44/2001, zavrne ali razveljavi razglasitev izvršljivosti samo v primeru, da bi bila izvršitev sodne poravnave v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici izvršitve.

Poglavje V

Posledice za tretje osebe

Člen 31

Posledice za tretje osebe

1. Premoženskopravne posledice registriranih partnerskih skupnosti za pravno razmerje med partnerjema in tretjimi osebami ureja pravo države registracije partnerske skupnosti iz člena 15.
2. Vendar pa lahko pravo države članice določa, da se partnerja v odnosu do tretje osebe ne moreta sklicevati na pravo, ki se uporablja za premoženskopravne posledice registriranih partnerskih skupnosti, če ima eden od njiju ali tretja oseba običajno prebivališče na ozemlju te države članice in pogoji javne objave pravic ali vpisa v javni register, kot jih določa pravo te države članice, niso izpolnjeni, razen če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti, katero pravo se uporablja za urejanje premoženskopравnih posledic registriranih partnerskih skupnosti.
3. Pravo države članice, kjer se nahaja nepremičnina, lahko prav tako vsebuje pravilo glede pravnega razmerja med partnerjema in tretjimi osebami v zvezi s to nepremičnino, ki je podobno pravilu iz odstavka 2.

Poglavje VI

Splošne in končne določbe

Člen 32

Razmerje do obstoječih mednarodnih konvencij

1. Ta uredba ne vpliva na uporabo dvostranskih ali večstranskih konvencij, katerih pogodbenice so ena ali več držav članic v času sprejetja te uredbe in ki se nanašajo na zadeve, urejene s to uredbo, ne glede na obveznosti držav članic v skladu s členom 351 Pogodbe.
2. Ne glede na odstavek 1 ima ta uredba v odnosih med državami članicami prednost pred konvencijami, ki se nanašajo na zadeve, urejene s to uredbo, in katerih pogodbenice so države članice.

Člen 33

Podatki, dostopni javnosti in pristojnim organom

1. Države članice Komisiji najpozneje do [...] posredujejo, v uradnem(-ih) jeziku(-ih), ki se jim zdi(-jo) ustrezen(-ni):
 - a) opis nacionalnega prava in postopkov na področju premoženjskopравnih vidikov registriranih partnerskih skupnosti, skupaj z ustreznimi akti,
 - b) nacionalne določbe v zvezi s posledicami za tretje osebe v skladu s členom 31(2) in (3).
2. Države članice Komisijo obvestijo o vseh nadaljnjih spremembah teh določb.
3. Komisija ustrezno poskrbi, zlasti prek večjezične spletne strani Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, da so sporočene informacije javno dostopne v skladu z odstavkoma 1 in 2.

Člen 34

Klavzula o pregledu

1. Komisija najpozneje [pet let po začetku uporabe...], nato pa vsakih pet let, Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o uporabi te uredbe. Poročilu po potrebi priloži predloge za prilagoditve te uredbe.
2. Države članice v ta namen Komisiji posredujejo ustrezne podatke o uporabi te uredbe s strani njihovih sodišč.

Člen 35

Prehodne določbe

1. Poglavji II in IV te uredbe se uporabljata za začete sodne postopke, sestavljene javne listine, sklenjene sodne poravnave in sodne odločbe, izdane po datumu začetka njene uporabe.
2. Če pa je bil postopek v državi članici izvora začet pred datumom začetka uporabe te uredbe, se sodne odločbe, izdane po tem datumu, priznajo in izvršijo v skladu s poglavjem IV, če je bila pristojnost določena v skladu s pravili iz poglavja II.
3. Poglavje III se uporablja samo za registrirane partnerske skupnosti.

Člen 36

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 20. dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se začne uporabljati [eno leto po začetku veljavnosti].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah v skladu s pogodbama.

V/Na [...], [...]

Za Svet
Predsednik